

Beslutningsforslag nr. B 12. Fremsat den 14. oktober 1993 af Rahbæk Møller (SF), Tommy Dinesen (SF), Lilli Gyldenkilde (SF), Jes Lunde (SF) og Ebba Strange (SF)

Forslag til folketingsbeslutning

om oprettelse af en krisefond til fremme af beskæftigelsen i kriseramte områder

Folketinget opfordrer regeringen til at oprette en statslig erhvervsfond, der kan bidrage til at nyudvikle beskæftigelsen i egne, hvor arbejdsløsheden stiger eksplosivt som følge af lukning eller voldsomme indskrænkninger af virksomheder med markant betydning for beskæftigelsen på egnen.

Fonden skal i samarbejde med kommunale eller regionale udviklingselskaber kunne gøre følgende:

1. Iværksætte udviklingsprojekter med det formål at undersøge, om der ud fra det lokale erhvervsliv er mulighed for at udvikle og skabe ny produkter eller produktioner.
2. Yde råd og vejledning til potentielle iværksættere.
3. Indskyde ansvarlig – risikovillig – kapital i udvikling af nye eller eksisterende virksomheder, som har produkter eller produktider, der rummer potentiale til at fremme beskæftigelsen.
4. Opkøbe erhvervsbygninger i lokalområdet, som ikke længere anvendes til deres oprindelige formål. Bygningerne kan ombygges og udlejes til iværksættere på fordelagtige vilkår.

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Med jævne mellemrum rammes en hel egn voldsomt og uforholdsmæssig hårdt af stor arbejdsløshed, når en eller flere større virksomheder lukker. Fra de senere år kan nævnes Nakskov, Hammel og Kalundborg, som er ofre for sådanne voldsomme kriser. På det sidste er det gået ud over Pandrup, hvor der, selv om det er lykkedes at bevare dele af Dancall-fabrikken, må forvente en eksplosiv vækst i arbejdsløsheden.

Danmark har ikke hidtil haft et beredskab til at håndtere sådanne situationer. Vi har fået mulighed for at oprette lokale og regionale udviklingsselskaber, men i de fleste tilfælde vil de råde over meget beskedne midler – især i de egne, hvor behovet er størst.

Sverige har ved en række lejligheder – bl.a. ved værftslukningerne i Landskrona og Uddevalla – vist, at det er muligt ved en målrettet indsats at undgå voldsomme stigninger i arbejdsløsheden. Det centrale element har været statslige indskud i lokale udviklingsselskaber.

Det foreslås derfor, at der også i Danmark afsættes penge til en fond, så der kan handles hurtigt, når krisen opstår. Erfaringerne viser, at hurtig handling virker bedst. Bl.a. har Sverige haft gode erfaringer med at hjælpe potentielle iværksættere i gang blandt de ansatte på den lukningstruede virksomhed. De svenske erfaringer har været, at 20 pct. af de ansatte går rundt med iværksætterideer, og at ca. halvdelen af disse planer er så konkrete, at de faktisk fører til iværksættelse.

Det er imidlertid indlysende, at indsatsen skal gøres hurtigt, inden de mest ressourcestærke personer søger væk.

Bemærkninger til de enkelte dele

Ad 1

Store virksomheder vil normalt udgøre et erhvervs-mæssigt miljø bestående af egne medarbejdere og underleverandører. I dette miljø vil der almindeligvis være tanker og ideer, som vil kunne udgøre et poten-

tiale for at skabe nye produkter og produktioner. Formålet med udviklingsprojekterne er systematisk at efterspørge og undersøge disse ideer. Med udgangspunkt i de mest lovende projektideer skal der gennem udviklingsprojektet kunne ydes støtte til at etablere projektgrupper med supplerende faglig støtte med henblik på modning af projektideerne.

Ad 2

I det faglige miljø vil der ofte være en del potentielle iværksættere med ideer, som kun i begrænset omfang kræver egentlig produktmodning. For disse personer kan opsøgende og rådgivende arbejde være udslagsgivende for, om iværksætterprojekter faktisk kommer til udførelse.

Ad 3

De færreste iværksættere i dagens Danmark råder over startkapital af nogen betydning. Den traditionelle kapitalkilde – friværdien i boliger – er jo i de fleste tilfælde beskeden eller ikkeeksisterende. Det skal derfor være et af hovedmålene med fondens midler at kunne indskyde risikovillig kapital (aktiekapital) i nye virksomheder.

Tilsvarende bør der kunne indskydes risikovillig kapital i eksisterende virksomheder, som har et produkt eller et projekt, der muliggør en væsentlig udvidelse.

Ad 4

En del iværksættere har brug for at kunne leje billige lokaler. Fonden skal derfor kunne købe og indrette eksisterende bygninger, som efterfølgende kan udlejes direkte til iværksættere eller udlejes til et lokalt udviklingsselskab, der f.eks. ønsker at etablere iværksættercenter.

Fonden bør være frit stillet med hensyn til, hvilke bygninger man investerer i. Det skal således ikke nødvendigvis være i de bygninger, som er blevet ledige ved de aktuelle virksomhedslukninger.